

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 831/14</i>

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	<i>SSA Mirosław Szwagierczak (spr.)</i>
	Sędziowie:	<i>SSA Marta Pańczyk-Kujawska</i> <i>SSA Ewa Madera</i>
	Protokolant	st.sekr.sądowy Maria Piekielek

po rozpoznaniu w dniu *27 maja 2015 r.*

na rozprawie

sprawy z wniosku *M. B.*

przeciwko *Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.*

o składki ubezpieczeniowe

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku *Sądu Okręgowego w Rzeszowie*

z dnia *17 lipca 2014 r.* sygn. akt *IV U 2693/13*

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z 25 czerwca 2013 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów art. 83 ust. 1 pkt. 3 i art. 23 ust. 1 w zw.

z art. 27 ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że wnioskodawca M. B. posiada zaległości w opłacaniu należności z tytułu składek na łączną kwotę 29.552,88 zł, w tym 16.459,34 zł z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres listopada 2007

r., oraz od grudnia 2009 r. do stycznia 2010 r., od marca 2011 r. do maja 2013 r., 7.106,67 zł z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2007 r. do grudnia 2007 r., od grudnia 2009 r. do lutego 2010 r. oraz od lutego 2011 r. do maja 2013 r., 1.849,87 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od marca 2007 r. do listopada 2007 r. oraz od lutego 2011 r. do maja 2013 r., a także z tytułu odsetek za zwłokę od powyższych zaległości.

Decyzją z dnia 26 sierpnia 2013 r., znak:350000/430/4/2013/8131017927/RED Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zmienił w części decyzję nr (...) z 25 czerwca 2013 r. o wysokości zadłużenia z tytułu składek

w ten sposób, że w sentencji decyzji stwierdził, że M. B. posiada zaległości w opłacaniu należności z tytułu składek na łączną kwotę

28.047,85 zł, w tym 16.183,91 zł z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres listopada 2007 r. oraz od marca 2011 r. do maja 2013 r., 6.914,90 zł z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2011 r. do maja 2013 r., 1.438,04 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy za okres od lutego 2011 r. do maja 2013 r., a także z tytułu odsetek za zwłokę od powyższych zaległości.

W uzasadnieniu wskazano, że w rozliczeniu będącym podstawą wydania decyzji z 25 czerwca 2013 r. błędnie zostały przyjęte do rozliczenia konta dokumenty systemowe za okres lipca 2003 r., września 2003 r., października 2003 r., tj. nie uwzględniono, że części składek wykazane w ZUS DRA zostały spłacone wpłatami do układu ratalnego.

Odwolania od powyższych decyzji złożył wnioskodawca M. B. zaskarżając decyzje ZUS w całości i wniósł o ich zmianę poprzez ustalenie, że kwota zaległości jest niższa, pomniejszona o zaległości w zapłacie składek za lata 2007, 2009, 2010, a także o zasądzenie kosztów postępowania. Skarżący przyznał jednocześnie, że istnieją składki zaległe od marca 2011 r. do dziś, jednakże zaprzecza temu aby zaległości obejmowały lata 2007, 2009 i 2010. Organ rentowy nie uwzględnił bowiem abolicji składkowej dla prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą w latach 1999 do 2009. Organ rentowy nie wziął również pod uwagę faktu dokonywania wpłat przez skarżącego. W dniu 17 marca 2008 r. skarżący celem wyrównania zaległości w składkach przelał na rzecz organu rentowego globalną kwotę 11.229,76 zł, następnie w dniach 25 maja 2010 r. oraz 29-30 września 2011 r. wpłacił na rzecz ZUS kwoty 1.775,94 zł, 4.957,72 zł, 460,78 zł oraz 2.239,47 zł. Skarżący zarzucił również, że organ rentowy wystąpił do Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w R. o wpisanie samochodu do odpowiedniego rejestru zastawów, podczas gdy wobec wnioskodawcy były możliwe inne, mniej krzywdzące środki zabezpieczenia.

W odpowiedzi Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania – podtrzymując swoje stanowisko .

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie po rozpoznaniu sprawy , wyrokiem z dnia 17 lipca 2014 roku oddalił odwołanie od w/w decyzji .

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcia na następujących ustaleniach oraz wpływających z nich wnioskach :

M. B. prowadzi działalność gospodarczą w postaci wykonywania wolnego zawodu adwokata w kancelarii adwokackiej. Z tego tytułu od 1 stycznia 1999 r. podlegał ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu oraz był obowiązany do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy. Wnioskodawca od 11 stycznia 2000 r. był również członkiem otwartego funduszu emerytalnego (...)

Zawiadomieniem nr 88/2013 z 5 lutego 2013 r., znak: 350000/430/1/2013/8131017927/RED Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zawiadomił M. B. o wszczęciu z urzędu postępowania

zmierzającego do wydania decyzji o wysokości zadłużenia z tytułu składek. Zawiadomienie to zostało odebrane przez wnioskodawcę w dniu 19 lutego 2013 r. (akta organu rentowego).

W dniu 25 czerwca 2013 r. ZUS Oddział w R. wydał decyzję administracyjną, w której ustalił wysokość zaległości M. B.

w opłacaniu należności z tytułu składek na łączną kwotę 29.552,88 zł.

9 lipca 2013 r. ZUS Oddział w R. złożył wniosek do Naczelnika I Urzędu Skarbowego w R. o wpis do rejestru zastawów skarbowych zastawu ustawowego na samochodzie osobowym Toyota Corolla, którego właścicielem jest wnioskodawca. (...) w R.

z dniem 17 lipca 2013 r. ustanowił zastaw skarbowy na majątku podatnika M. B..

26 sierpnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zmienił w części decyzję nr (...) z dnia 25 czerwca 2013 r. o wysokości zadłużenia z tytułu składek w ten sposób, że w sentencji decyzji stwierdził, że M. B. posiada zaległości w opłacaniu należności z tytułu składek na łączną kwotę 28.047,85 zł, w tym 16.183,91 zł z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres listopada 2007 r. oraz od marca 2011 r. do maja

2013 r., 6.914,90 zł z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2011 r. do maja 2013 r., 1.438,04 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy za okres od lutego 2011 r. do maja 2013 r., a także z tytułu odsetek za zwłokę od powyższych zaległości.

17 marca 2008 r. wnioskodawca wpłacił 11.229,56 zł, które zostały zaliczone na składki (wraz z należnościami ubocznymi) z tytułu ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia zdrowotnego i Fundusz Pracy za okres od stycznia 2007 r. do grudnia 2007 r. Z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, za miesiąc listopad 2007 r. nie została pokryta kwota 5,77 zł.

25 maja 2010 r. wnioskodawca wpłacił kwotę 1.775,94 zł, która została przeznaczona na spłatę zaległości za miesiące wrzesień i październik 2009 r.

z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, oraz Fundusz Pracy. Z tej kwoty pokryte zostały także koszty egzekucji oraz odsetki za zwłokę.

29 i 30 września 2011 r. wnioskodawca dokonał wpłat egzekucyjnej na łączną kwotę 7.657,97 zł, która została przeznaczona na spłatę zaległości z tytułu ubezpieczeń społecznych za miesiące od kwietnia 2010 r. do października

2010 r. oraz od grudnia 2010 r. do lutego 2011 r., z tytułu ubezpieczenia zdrowotnego za okresu od marca 2010 r. do października 2010 r. oraz od grudnia 2010 r. do lutego 2011 r., a także na Fundusz Pracy od marca 2010 r. do października 2010 r. oraz od grudnia 2010 r. do stycznia 2011 r.

3 lutego 2014 r. OFE (...) dokonał przekazania do ZUS 51,5 % środków zgromadzonych na rachunku wnioskodawcy, tj. kwoty 12.124,82 zł – co stanowiło wykonanie postanowień ustawy z 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych.

Sąd Okręgowy dokonał powyższych ustaleń na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach organu rentowego oraz przedłożonej przez strony w toku postępowania sądowego .

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy podkreśla , że z tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym związany jest obowiązek uiszczania składek na ubezpieczenia społeczne, a także inne obowiązki, takie jak zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych, czy obowiązki płatnika polegające na obliczaniu i rozliczaniu składek za każdy miesiąc kalendarzowy, składanie deklaracji rozliczeniowych oraz imiennych raportów miesięcznych. W przypadku ubezpieczonych

z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, pełnią oni również funkcje płatników i są w szczególności obowiązani do sfinansowania składki w całości z własnych środków (art. 16 ust. 4 ww. ustawy), obliczenia ich wysokości i przekazania co miesiąc do Zakładu (art. 17 ust. 3 ustawy), obowiązane do dokonania zgłoszeń do ubezpieczenia (art. 36 ust. 3 ustawy).

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą są także zobowiązane do przesyłania deklaracji rozliczeniowej (art. 47 ust. 2 ustawy), a jedynie wyjątkowo mogą być od tego obowiązku zwolnione (art. 47 ust. 2a ustawy). Powyższe obowiązki są immanentnie związane z prowadzeniem pozarolniczej działalności gospodarczej, informacje o tych obowiązkach są powszechnie dostępne i powinny być znane każdemu przedsiębiorcy.

Z kolei zgodnie z art. 104 ust 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującej od 1 czerwca 2004 r., osoby prowadzące działalność gospodarczą pozarolniczą mają obowiązek uiszczania składek na Fundusz Pracy. Obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne wynika zaś z art. 66 ust. 1 pkt. 1 lit. „a” i „c” oraz art. 87 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W niniejszej sprawie decyzja wydana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. była prawidłowa – stwierdza Sąd I instancji -

i w sposób jednoznaczny określała stan zaległości wnioskodawcy z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy – w związku z prowadzoną działalnością pozarolniczą (wykonywaniem wolnego zawodu). W decyzji z 26 sierpnia 2013 r. stwierdzono, że odwołujący posiada zaległości z tytułu składek na łączną kwotę 28.047,85 zł, w tym 16.183,91 zł z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres listopada 2007 r. oraz od marca 2011 r. do maja 2013 r., 6.914,90 zł z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od lutego 2011 r. do maja 2013 r., 1.438,04 zł z tytułu składek na Fundusz Pracy za okres od lutego 2011 r. do maja 2013 r., a także z tytułu odsetek za zwłokę od powyższych zaległości. Sporem objęta jest zatem należność za listopad 2007 r., która na dzień wydania decyzji (26 sierpnia 2013 r.) wynosiła 5,77 zł. Organ rentowy przyznał, że wnioskodawca dokonał wpłat na należności przypadające w 2007 r., 2009 r. i 2010 r. oraz w sposób szczegółowy opisał jak zostały rozliczone.

W ocenie Sądu Okręgowego nie zasługuje na uwagę argument odwołującego, że organ rentowy z urzędu powinien uwzględnić abolicję dla przedsiębiorców przewidzianą w ustawie z 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Sąd Okręgowy nie podzielił twierdzeń wnioskodawcy, że część nieopłaconej składki podlega pokryciu ze środków przeniesionych z otwartego funduszu emerytalnego albowiem, na mocy ustawy z 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1717), w dniu 3 lutego 2014 r. otwarty fundusz emerytalny umorzył 51,50% jednostek rozrachunkowych zapisanych na rachunku każdego członka funduszu i przekazał je do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy zmieniającej z dnia 6 grudnia 2013 r. kwota wynikająca z umorzonych jednostek rozrachunkowych jest ewidencjonowana na subkoncie, o którym mowa

w art. 40a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przekazanie powyższej kwoty do ZUS nie ma żadnego wpływu na istnienie zaległości po stronie ubezpieczonego z tytułu składek. Nie ma również podstaw prawnych do dokonywania potrącenia czy umorzenia z ww. środków kwoty zaległości wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania wnioskodawcy.

W apelacji od powyższego wyroku M. B. wniósł o :

- jego zmianę oraz zmianę zaskarżonych decyzji ZUS O/R. i stwierdzenie, że M. B. posiada zaległości z tytułu opłacania składek w wysokości 15 923,03 zł, w miejsce ustalenia, że zaległość ta wynosi 28 047, 85 zł, a w każdym razie,

- o uchylenie zaskarżonych orzeczeń i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania .

Zarzucił :

1. naruszenie prawa materialnego art. 83, ust 1 pkt 3 i art. 23 ust 1 w zw. z art. 27 ust 1 a także art. 40 a , 40 c , 45 i art. 46 ust 4 pkt 2 a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych , także art. 12 ust 3 ustawy z 6.12.2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych także poprzez nieuzasadnione przyjęcie , że przekazana do ZUS z OFE (...) kwota 12 124,82 zł . nie pomniejszyła mojego długu w zapłacie składek na ubezpieczenie społeczne , opisanego w zaskarżonych decyzjach ZUS .

2. naruszenie przepisów proceduralnych art. 227 , 232 , 233 i 328 § 2 k. p. c.

Uzasadnienie apelacji zasadza się na twierdzeniu , iż pieniądze przelane z OFE winny zostać zarachowane na poczet długu odwołującego , gdyż „mimo tego , że przekazane pieniądze znajdują się na subkoncie , to jednak jasnym też jest , że nie są także zablokowane i Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma do nich dostęp i może nimi obracać w ramach swoich kompetencji” .

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji .

Rozpoznając sprawę Sąd Apelacyjny ustalił i rozważył co następuje:

Przeniesienie sprawy na etapie postępowania drugoinstancyjnego ogranicza spór do żądania korekty stanowiska zajmowanego przez Sąd pierwszoinstancyjny , iż przekazanie środków z otwartego funduszu emerytalnego (...) nie ma żadnego wpływu na istnienie zaległości ubezpieczonego z tytułu składek .

1. Stosownie do art. 46 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137 , poz. 887 ze zm.) płatnik składek jest obowiązany , wg. zasad wynikających z przepisów ustawy , obliczyć, rozliczyć i opłacić należne składki .

W świetle powołanego przepisu ubezpieczony , prowadzący działalność gospodarczą , jest zobowiązany do zapłaty składki we właściwej wysokości i nie może on się z tego obowiązku zwolnić .

2. Od 1 stycznia 1999 r. funkcjonuje w Polsce system oparty na zdefiniowanej składce , w której wysokość przyszłego świadczenia zależy od wielkości składek . System opiera się na 3 filarach . W obowiązującym systemie o akumulacji kapitału można mówić jedynie w przypadku 2 filara – w przeciwieństwie do subkont emerytalnych ZUS , gdzie zapisy i waloryzacje składki tworzą jedynie zobowiązanie wobec ubezpieczonego .

3. Składka jest podstawowym źródłem dochodu funduszy emerytalnych . Jest podstawą kalkulacji przyszłego świadczenia ubezpieczeniowego ; składka ma charakter przymusowy , celowy odpłatny i bezzwrotny - ta ostatnia cecha nie występuje jednak w przypadku składki wpłacanej do otwartych funduszy emerytalnych . Składka w drugim filarze / segmencie ubezpieczeń ma charakter zwrotny . Jest to jeden z elementów odróżniających drugi filar od powszechnego ubezpieczenia społecznego (patrz : J. Jędrasik – Jankowska „Ubezpieczenia emerytalne Trzy filary” , Wydawnictwa Prawnicze PWN Warszawa 2001 str. 73) . Składka w modelu repartycyjnym to celowy podatek socjalny . W nowym systemie emerytalnym , opartym na indywidualnych kontach , przestaje być postrzegana jako podatek . (por. K. Ślęzak „ Prawny charakter składek na ubezpieczenia społeczne” (w) „Ubezpieczenia społeczne – dawniej i dziś” - Wrocław 2013 , str. 99-115) .

4. Obowiązek Zakładu przekazania części składki na ubezpieczenie emerytalne do funduszu wynika wprost z ustawy (art. 22 ust 3 i art. 47 ust 9 s. u. s.) . Sąd Najwyższy uznał dopuszczalność drogi

sądowej w sprawie o nakazanie Zakładowi przekazanie części składki na ubezpieczenie emerytalne do funduszu (patrz: uchwała (7) Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2006 r. – III CZP 121/05). Ta część składki podlega ściągnięciu oraz zabezpieczeniu na zasadach dotyczących składek na ubezpieczenie społeczne (T. M., „Zabezpieczenie ryzyka starości w nowym systemie prawnym” teza nr 7, St. Pr. – EK. 2003 . 67.9, LEX 42745 /7 .

5. Przy ocenie charakteru prawnego składki na ubezpieczenie społeczne nie można tracić z pola widzenia okoliczności , że system emerytalny , oparty na zasadach ubezpieczeniowych , charakteryzuje się przymusem ubezpieczenia społecznego związanym ściśle z obowiązkiem odprowadzania składek , a powstający z mocy ustawy stosunek ubezpieczenia społecznego ma charakter publicznoprawny .

6. Charakter prawny składki na ubezpieczenie społeczne jest zagadnieniem kontrowersyjnym (v- J. Wantoch - Rekowski „ Składki na ubezpieczenie emerytalne Konstrukcja i charakter prawny” – Toruń 2005 r.) . W literaturze z jednej strony , przyjmuje się , że przez płacenie składek członek funduszu emerytalnego wyzbywa się aktywów z własnego majątku w postaci prawa własności środków pieniężnych i zamienia je na aktywa osobiste , stanowiące wierzytelność względem funduszy emerytalnych , oraz aktywa osobiste , stanowiące zaczątek przyszłej emerytury . Z drugiej strony prezentowany jest pogląd , że otwarte fundusze emerytalne należą do podmiotów wykonujących , zgodnie z art. 3 ust 1 pkt 2 s. u. s. , ubezpieczenie emerytalne , a składka nie powinna być utożsą miana z własnościową (cywilnoprawną) konstrukcją wkładu na bankowym rachunku oszczędnościowym , którego posiadacz jest właścicielem zgromadzonych na nim środków .

7. W konsekwencji odprowadzona do otwartego funduszu emerytalnego części składki na ubezpieczenie emerytalne nie stanowi własność ubezpieczonego (por. R. Pacud : „Oczekiwanie prawne na emeryturę dożywotnią” , Bydgoszcz – Katowice 2006 , str. 107 i nast. . oraz 276 , a także K. Antonow „Prawo do emerytury” , Kraków str. 83 i nast.) .

8. Ustawodawca w art. 3 ust 3 pkt 2 ustawy systemowej przesądził , że zadania z zakresu ubezpieczeń społecznych w odniesieniu do ubezpieczenia emerytalnego są wykonywane częściowo przez otwarte fundusze emerytalne , określone w przepisach ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 159 , poz. 1667 ze zm .). Konsekwencją takiej regulacji jest m. in. zabezpieczenie środków zgromadzonych na rachunku członka funduszu przez: z jednej strony - niemożność ich potraktowania jako części sektora finansów publicznych i przeznaczenie na inne cele , a z drugiej strony – niemożność swobodnego rozporządzania nimi przez członka funduszu .

9. Składka emerytalna zostaje przekięgowana do funduszy za pośrednictwem ZUS . Fundusze po otrzymaniu środków dokonuje potrącenia opłaty dystrybucyjnej stanowiącej część wynagrodzenia towarzystwa emerytalnego . Pozostała kwota zostaje przeliczona na jednostki rozrachunkowe – odpowiednio do ich aktualnej wartości i zapisana na rachunku emerytalnym członka prowadzonym przez fundusz . W razie przekazania kolejnych składek na rachunku emerytalnym przybywa jednostek rozrachunkowych . Środki pieniężne stanowią równowartość nowych jednostek rozrachunkowych. Osiągnięcie wyniku inwestycyjnego przedkłada się na zmianę wartości jednostek rozrachunkowych. Kapitał gromadzony i fundusz emerytalny narażony jest na różnego rodzaju ryzyka związane ze specyfiką tego rozwiązania . Najważniejszym z nich jest ryzyko zmienności cen instrumentów rynku finansowego i ryzyko związane z portfelem papierów wartościowych – spadku wartości portfela (patrz więcej : „Wy pła ta emerytur z II filara nowego systemu emerytalnego” – Urząd Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych” W- wa 2004) .

10. Wszystko to prowadzi do wniosku , że składki na ubezpieczenie emerytalne odprowadzane do funduszu nie są prywatną własnością członka funduszu , a pochodzą z podziału przekazywanej Zakładowi składki na te właśnie ubezpieczenie i przeliczone na jednostki rozrachunkowe , stanowią podstawę nabywania przez członka funduszu uprawnień częściowych do przyszłej emerytury do czasu nabycia prawa do całości środków , zgromadzonych na indywidualnym koncie . Składka emerytalna zatem , z uwagi na jej przeznaczenie na tworzenie funduszu emerytalnego, ma publiczny ubezpieczeniowy charakter , który zachowuje nadal po przekazaniu przez ZUS do OFE (uzasadnienie uchwały – zasady prawnej – Sądu Najwyższego z 5 kwietnia 2006 r. – III CZP 121/05 , OSNCP 2007 , nr 3-4 , poz. 50).

11. W ramach tych środków ubezpieczony ma ograniczone prawo do dysponowania nimi . Osoba ubezpieczona nie może dokonać wcześniejszych wypłat środków z funduszu emerytalnego , nie może też , poza pewnymi wyjątkami, wystąpić z otwartego funduszu emerytalnego . Możliwe jest jednak w pewnym zakresie dysponowanie tymi środkami na wypadek śmierci (także testamentowe). Środki te traktowane są jako majątek osoby ubezpieczonej . Wchodzą w skład majątku współmałżonków , a także podlegają dziedziczeniu na wypadek śmierci osoby ubezpieczonej (dziedziczy się składki pieniężne a nie jednostki rozrachunkowe funduszu) .

12. Dnia 1 lutego 2014 r. weszły w życie zmiany w systemie emerytalnym , które wprowadziła ustawa z 6 grudnia 2013 roku (Dz. U 31.12. 2013 r. poz.

1717) . 3 lutego 2014 r. otwarty fundusz emerytalne umorzył 51,5% jednostek rozrachunkowych zapisanych na rachunkach członka OFE (na dzień 31 stycznia 2014 r.) i w tym dniu przekazano do ZUS aktywa odpowiadające 51,5% wartości jednostek rozrachunkowych zapisanych na rachunku każdego członka OFE . Wartość aktywów została zapisana na rachunku członka OFE i przekazana następnie do ZUS – na indywidualne subkonto prowadzone przez ZUS. Zgromadzone środki na rachunku członka OFE , który ma mniej niż 10 lat do osiągnięcia wieku emerytalnego , będą stopniowo przekazywane z OFE do ZUS. Środki zostaną zaksięgowane na indywidualnym subkoncie utworzonym dla każdego przez ZUS , który będzie odpowiedzialnym za wypłatę emerytury (suwak emerytalny) .

Przekazane aktywa odzwierciedlają udział członka funduszu w środkach zainwestowanych w wartości odpowiadające sumie wartości umorzonych jednostek rozrachunkowych . Do Zakładu zostały więc przekazane środki dotąd zainwestowane w obligacje czy bony emitowane przez Skarb Państwa lub inne papiery wartościowe gwarantowane lub poręczone przez Skarb Państwa .

13. W Trybunale Konstytucyjnym są dwie skargi na ustawę z 2013 roku . Pierwszą złożył Prezydent RP . Z kolei w połowie 2014 r. skargę złożył Rzecznik Praw Obywatelskich , który podnosi , że mechanizm suwaka emerytalnego jest niekorzystny oraz , że zmiana ustawy systemowej narusza wcześniej uzgodnione warunki w umowach z OFE (skargi zostały połączone pod wspólną sygnaturą - K 14/16) .

Rzecznik Praw Obywatelskich prezentuje stanowisko o publicznoprawnym charakterze środków zgromadzonych w OFE , oraz , że z punktu widzenia konstytucyjnej zasady ochrony własności brak podstaw do podważenia operacji umorzenia (przekazania) 51,5% aktywów z OFE.

14. Sąd orzekający podziela pogląd o publicznoprawnym charakterze środków finansowych zgromadzonych w Otwartym Funduszu Emerytalnym, a następnie przekazanych na indywidualne subkonto w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

15. W świetle tego co powiedziano wyżej niedopuszczalne jest – sugerowane przez apelanta - zaliczenie na pokrycie zaległych należności składkowych

(poczynszy od zobowiązań o najwcześniejszym terminie płatności) środków przekazanych do Zakładu przez otwarty fundusz emerytalny (...)

(według podstawy z § 13 ust 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek , do których poboru jest zobowiązany Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Dz. U. Nr 78 , po. 465 ze zm.); z braku postaw prawnych.

Konglomerat powyższych argumentów prowadzi do konstatacji , iż apelację należało oddalić – zgodnie z art. 385 kpc – jako niezasadną.